„דער אידישער זשורנאל"

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. Winberg, Pres. & Gen. Mgr.
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario
PUBLISHED BY
— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —
251 - 253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967
Subscription Rates — $5.00 Per Year
Single Copy — 2 Cents

Entered as Second Class Mail Matter at C.P.O. Toronto Ontario January 22nd. 1913

וועט פרעזידענט ווילסאן אפרייסען די פארהאנדלונגען?

ווען סטעפען לאזאן האט אנהויב וואך פארעפענטליכט זיין אינ־טערוויו, וועלכען ער האט געהאט מיט פרעמיער ללאיד דזשארדזש, אז דער פריעדענס־פלאן וועט פארענדיגט ווערען ביז פסח, און אז „איסטער" וועט צוזעהן די מענעס ווי די ציוויליזאציע וועט פייערען דעם פריעדען, איז עס געווען אן ערלייכטערונג פאר אלעמען. מען האט לעצטענס אנגעהויבען צו באציהען זיך אזוי מיסטעריאיש צו די פאריזער פארהאנד־לונגען, ווייל טראץ די קאנפערענצען פון די „גרויסע צעהן" אדער די „גרויסע פיער", איז מען ווייט ניט אוועק. אין דעם באטרעפענדען אינ־טערוויו, האט ללאיד דזשארדזש ערקלעהרט, אז דער עולם איז צו אומ־רוהיג, אז זיי פארגעסען אז עס איז דא צו האנדלען וועגען אזוי פיעל דעטא־לען, און אז אלעס נעהמט צייט, אבער אלעס געהט צו אין ארדנונג, מען קומט צו א פארשטענדניש וועגען די וויכטיגסטע פראגען, און אלעס ווערט געלעזט צו אלעמענס צופריעדענהייט. איז א וואונדער, ווארום דיעזע באקאנטמאכונג, וועלכע איז געקומען דורך סטעפען לאזאן'ס אינ־טערוויו האט אלעמען דערפרעהט. נאך דעם ווי מען האט געהערט אזוי פיעל פעסימיסטישע בשורות פון אלע זייטען וועגען דעם גאנג פון דער פריעדענס־ארבייט.

סטעפען לאזאן'ס אינטערוויו איז באגריסט געווארען פון אלע זייטען, אבער אט הויבען אן גאר אנצוקומען אנדערע ידיעות. אזוי איז נעכ־טען באקאנט געווארען, אז פרעזידענט ווילסאן האט פארארדענט, אז די „דזשארדזש וואשינגטאן" זאל פארלאזען די אמעריקאנער וואסערען און קומען קיין ברעסט נאך דער אמעריקאנער פריעדענס דעלעגאציע, און אז דעם עלפטען אפריל פאהרט שוין די שיף אפ פאר דעם צוועק. ריטשארד וו. אלעהען, דער פאריזער קארעספאנדענט פון דער ניו יארקער „טיימס" דערצעהלט, אז דיעזע באקאנטמאכונג האט אין פאריז אלעמען איבערראשט. דער זעלבער קארעספאנדענט טיילט אויך מיט, אז פאהרען האט בדעה די גאנצע דעלעגאציע, סיידען מען וועט זיך צוזאמען מיט'ן פריעדען, און אזוי שנעל ווי פרעזידענט ווילסאן וועט צוריקקומען קיין וואשינגטאן, וועט ער איינרופען א ספעציעלע סעסיע פון קאנגרעס און סענאט, וואו ער וועט איבערגעבען אלע איינצעלהייטען פון די פארהאנד־לונגען, און דאן קען זיין וועלען די פאראייניגטע שטאאטען זעלבסט־שטענדיג שליסען אפמאכען מיט דייטשלאנד, עסטרייך און אונגארן, דורך וועלכע די באציהונגען צווישען דיעזע לענדער זאלען קענען באגייט ווערען.

איב דאס זאל זיין דער פאל, איב פרעזידענט ווילסאן זאל איבער־רייסען די וויטערדיגע פארהאנדלונגען, קען עס ברענגען אזעלכע טריערי־גע רעזולטאטען, וואס קענען נאך דערוויל ניט פאראויסגעזעהן ווערען. מיט אמעריקא'ס פאסיוויטעט. ווען דאס זאל זיין דער פאל, בלייבט ענג־לאנד די איינציגע, וואס וועט דארפען באקעמפען די פראנצויזיש־יא־פאנעזיש־איטאליענישע מיליטערישע רעאקציע. און פארשטעהט זיך, אז די אויסזיכטען זענען דאן קלענערע פאר דעם זיעג פון אן אמת דעמאקרא־טישען פריעדען, פון א פריעדען, וואס זאל אוממעגליך מאכען וויטער־דיגע מלחמות.

און ווייל די זאך איז אזוי וויכטיג, אזוי ערענסט, ווילט זיך ניט גלויבען, אז עס האלט שוין אזוי ווייט, אז ווילסאן זאל וועלען איבעררייסען די פארהאנדלונגען.

די היינטיגע אפשטימונג אין קוויבעק

ווי שלעכט און מיסטעריאיש די באציהונגען זאלען ניט זיין צווישען די צוויי פראווינצען קוויבעק און אנטאריא, קען אבער דער איינפלוס פון איין פראווינץ אויף דער צווייטער אין גאנצען ניט אוועקגעמאכט ווערען. מעהר אדער ווייניגער ווערען די ביידע פראווינצען אונטערווארפען צו איינפלוס צווישען זיך, און דארום איז די היינטיגע אפשטימונג, וועלכע ווערט געהאלטען אין דער פראווינץ קוויבעק איבער דער ביער און וויין פראגע פון וויכטיגקייט אויך פאר אונזער פראווינץ אנטאריא.

אז די איינוואוינער פון אנטאריא וועלען דארפען שטימען איבער דער עהנליכער פראגע, דאס האט דאך פרעמיער הירסט נאך מאנטאג באקאנט געמאכט אין דער לעגיסלאטור. און דיעזע אפשטימונג, וועלכע וועט ווארשיינליך פארקומען הערבסט־צייט וועט געוויס באאיינפלוסט ווערען פון דעם, ווי אזוי קוויבעק וועט היינט שטימען. אמת אין אנטאריא וועט דאס שטימען זיין פיעל קאמפליצירטער, ווייל אנשטאט איבער איין פראגע, וועט מען דארפען שטימען איבער פיער פארשיעדענע פונקטען, דאך וועט די אפשטימונג אין קוויבעק באאיינפלוסען דעם „אנטאריא טעמ־פערענס עקט", צו ער זאל אמענדירט ווערען אדער ניט.

און וועט קוויבעק היינט שטימען פאר ביער און וויין „לייסענס", מעג מען אויך האפען, אז דער „אנטאריא טעמפערענס עקט" וועט אמענ־דירט ווערען.

ניט פאר די געליטענע דעם זונטאג

דעם זונטאג וועט זיין די לעצטע פאר פסח זאמלונג וואס דער קאנ־פערענץ פאר די מלחמה קרבנות וועט האבען, און דאס וועט דארום זיין די איינציגע געלעגענהייט, וואס מען וועט קענען געבען מעות חטים פאר די מלחמה קרבנות אין פאגראם געליטענע.

ווען דער וואלונטיר וועט אייך אלזא באזוכען זונטאג, פארגעסט ניט, אז איסער אייער שטענדיגער וועכענטליכער ביישטייערונג, דארפט איהר אייך געבען אן עקסטרא ביישטייערונג לכבוד פסח.

גייט מעות חטים. און גיט מיט דער פולער האנט.

פארוואס דער פראנק פאלט אין פאריז

פון בן־־לוי

מיט דעם פראנצויזישען פראנק איז די לעצטע פאאר וואכען פארגעקומען א מאדנע געשיכטע. דער אמעריקאנער דאלאר האט זיך אויפגעהויבען אין פאריז באלד נאך דעם וואפענשטילשטאנד און ער האלט זיך אין הויבען אויף דעם וועלט מארק. דאס זעלבע איז פארגעקומען מיט דעם ענגלישען פונט סטערלינג. אפילו דער רוסישער רובעל האט זיך עטוואס געהויבען אין פאריז אויף דער וועלט בערזשע, וועהרענד דער פראנצויזישער פראנק איז געפאלען זעהר שטארק, פילע מעהר ווי ווען עס איז...

פראנקרייך האט געוואונען די מלחמה. צוגלייך מיט אלע עלליים. פראנקרייך וועט אהן צווייפעל קריגען א גאנץ אנגעזעהענע מטבעה פון דעם געשלאגענעם שונא אלס שאדענערזאץ. פיעלייכט ווייניגער ווי זי האט זיך גערעכט, אבער א גאנץ בעדייטענדע סומע געלד. פראנקרייך וועט אויך זיין די ערשטע צו קריגען דאס געלד וואס מען וועט אויפמאהנען ביי דעם שונא, ווארום אי אמעריקא אי ענגלאנד זיינען אין א לאגע, וואס זיי קענען צווארטען, וועהרענד פראנקרייך קען דאס ניט. דער שכל איז מחייב אז פראנקרייך האט געדארפט זיין חשוב אויף דער בירזשע. דער שכל איז מחייב, אז פראנקרייך'ס פראנק האט געדארפט שטייגען אין פריז און האט געדארפט קריגען מעהר ווערט ווי פריהער. דאך זעהען מיר דאס פארקעהרטע. דער פראנק פאלט אין פריז און פאלט אזוי שנעל און שטארק, אז ענגלאנד האט שוין אויפגעהערט גאראנטירען פאר דעם פראנצויזישען פראנק אויף איהר געלד בירזשע, וואס זי האט כסדר געטאן זינט די מלחמה האט אויסגעבראכען.

פון וואנען דאס קומט ווערען אנגעגעבען פון די אויסלענדישע קארעספאנדענטען פערשיעדענע אורזאכען און מיר וועלען דא אויסרעכענען איניגע פון זיי. זיי זיינען זעהר אינטערעסאנט, אט די אלע אנגעגעבענע אורזאכען, ווארים זיי ערקלעהרען די אלגעמיינע לאגע און דערצעהלען א היבש ביסעל פון דעם, וואס איז ביז איצט פארגעקומען הינטער די קוליסען.

די געשעפטס וועלט ווייסט ניט פון סענטימענטען און זי איז ווייט פון ראמאנטיזם. די גאנצע צייט אז מען האט געהערט וועגען פראנקרייך און איהר גרויסען אונגליק האבען אלע גרויס רחמנות געהאט אויף איהר און האבען געוואונשען איהר אל דאס גליק. מעהר ווי געוואונשען. מען האט זיך איבעראל אנגעשטרענגט איהר צו ראטעווען. ענגלאנד איז ארויין אין קריעג הויפטזעכליך צוליעב פראנקרייך. אמעריקא אודאי.

אבער אין האנדעלשאפט איז ניטא קיין ברודערשאפט. אראפ די מלחמה און מען האט גענומען טראכטען וועגען האנדלען, האט די האנדעלס וועלט גענומען אריינקוקען אין דעם וואס עס קומט פאר אין פראנקרייך און אויסרעכענען אויף ווי ווייט איהר קרעדיט איז גוט אדער שלעכט. און דער קרעדיט פון פראנקרייך, צייגט זיך ארויס, איז זעהר א קראנקער. פראנקרייך איז אויף דעם שוועל פון באנקראט, עס מאכט ניט אויס צו וועט זי קריגען א סך געלד פון דייטשלאנד, צו ניט פיעל.

ערשטענס האט זיך די וועלט דערוואוסט פון א מאדנע ערשיינונג אין פראנקרייך וואס פריהער האט מען פון דעם ניט געוואוסט. עס ווייזט זיך ארויס, אז פראנקרייך האט געפיהרט איהר מלחמה דורכאויס אויף הלוואות. דאס פראנצויזישע פאלק, איז שוין זעהר און זעהר קליינבירגערליך און לעבט נאך אלץ אין די קליינבירגערליכע בעגריפען וויפיעל דער פינאנץ מיניסטער קלאץ האט ניט געפרובט צו איינפיהרען העכערע טעקסעס פאר מלחמה צוועקען, ווי דאס איז געטאן געווארען אין אלע מלחמה פיהרענדע לענדער איז איהם ניט געלונגען. אלע זיינע פארזוכען איינצופיהרען ספעציעלע מלחמה שטייערען ווי דאס איז געטאן געווארען אין אמעריקא און ענגלאנד, האבען זיך אויסגעלאזען מיט גארנישט. פיהרען די מלחמה האט מען געמוזט, קיין ספעציעלע טעקסעס האבען די פראנצויזישע געשעפטסלייט ניט געוואלט צאהלען, די געוויינליכע טעקסעס זיינען געווען צו קליין, האט מען געמוזט מאכען הלוואות, אינערליכע ווי אויסערליכע, דער רעזולטאט איז, אז פראנקרייך איז איצט מעהר פארשולדיגט פראפארציאנעל ווי אירגענד וועלכע לאנד און עס איז אן אלטער כלל, אז וואס איינער איז א גרעסער בעל חוב אלץ קלענער איז זיין קרעדיט. הערצו זיינען הלוואות א זאך וואס מען דארף אפצאהלען און מאכען הלוואות פון דער פראנצויזישער רעגירונג דערנעהענטערען זיך אין טערמין און די פראנצויזישע רעגירונג וועט זיי קענען דעקען בלויז מיט אנדערע הלוואות. דער פראנצויזישער עולם וועט קיינמאהל ניט צאהלען קיין צו שווערע טעקסעס.

דאס אינטערעסאנטסטע הערביי איז, וואס פראנקרייך האט פערדיענט אין דער צייט פון דער מלחמה פראפארציאנעל מעהר ווי אירגענד וועלכע אנדער לאנד פון די עלליים. עס איז באוויזען געווארען, אז די קריעגס קאסטען פון פראנקרייך זיינען געווען פראפארציאנעל קלענער ווי פון ענגלאנד און אז זי האט אויסגעגעבען כמעט דאס גאנצע געלד אויף אמוניציע ביי זיך אין לאנד. דאס הייסט אז כמעט דאס גאנצע געלד איז געבליבען ביי די פראנצויזישע סוחרים. פראנצויזישע סוחרים האבען אויך געלייזט א סך געלד, פון די אלע עלליים סאלדאטען וואס האבען זיך געפונען דארט. דאס האט דעם פראנצויזישען געשעפטסמאן און דעם פראנצויזישען קליין בירגער אריינגעבראכט א סך געלד און א סך פון זיי זיינען טאקי שטיין רייך געווארען. דאס וואלט געדארפט פיהרען דערצו, על פי שכל, אז דער פראנק האט זיך געדארפט הויבען אין פריז נאך דעם וואפענשטילשטאנד און ניט פאלען, אבער די אויסערע געשעפטס וועלט ווייסט, אז דער פראנצויזישער קליין בירגער איז פאטריאטיש ביז צו זיין קעשענע און אז דאס געלד, וואס ער האט וועט ער האלטען שטייף אין קעשענע, און אונטער אזעלכע אומשטענדען קען מען צו פיעל ניט געטרויען דעם לאנד און מען געטרויעט טאקע אויך ניט.

דאס איז איין זייט פון דער מטבעה. עס איז דא נאך אן ערקלעהרונג. אין די פריעדענס פערהאנדלונגען האבען זיך די פראנצויזען אויפגעפיהרט זעהר מאדנע ווען די גאנצע וועלט האט בעשלאסען, אז מען מוז וואס שנעלער מאכען אן ענדע צו די פריעדענס פערהאנדלונגען און אונטערשרייבען דעם שלום אום די וועלט זאל קענען קומען צו זיך, ווען די גאנצע וועלט האט איינגעזעהען, אז מיט דעם וואס מען וועט דריקען דייטשלאנד און מען וועט פון איהר ארויסדריקען דארט א פאאר דאלאר מעהר אדער א פאאר דאלאר ווייניגער אלס שאדענערזאץ וועט מען פריהער פאר אלץ זיך אליין א רעה טאן, ווארים מען וועט פארציהען די צורודערונג, האט פראנקרייך געלייגט איין שטערונג נאך דער צווייטער אויף דעם וועג פון שלום. ערשט ניט לאנג גאר, ווען אלע עלליים צוזאמען מיט די פארטרעטער פון פראנקרייך האבען שוין געהאט בעשלאסען צו שפייזען דייטשלאנד אום צו מאכען אן ענד צו דער אומזיכערער לאגע, איז פראנקרייך געקומען מיט א נייער שטערונג אין דערוויל האט דייטשלאנד ניט געקראגען קיין שפייז און די לאגע אין דער וועלט איז געווארען אלץ מעהר אומזיכערער.

נו, די געשעפטס וועלט, ווי געזאגט, איז ווייט פון ראמאנטיזם און ווייס ניט פון סענטימענטען. די געשעפטס וועלט וויל פארגעסען די מלחמה, פערגעסען זי וואס שנעלער, שטעלען זיך צו דער ארבייט און אנהויבען האנדלען. און ווען א גאנץ לאנד הויבט זיך אן צו „פיעסשטשען" און מאכען וואס מען רופט אויף דעם געשעפטס לשון „פוילע שטיק" הויבט מען אן קוקען אויף איהם ווי אויף איינעם מיט וועלכען מען קען ווייט ניט פערפאהרען. עס איז נאטירליך, אז אזא לאנד זאל פערלירען דעם צוטרויען פון דער געשעפטס וועלט, און הערפון נעהמט זיך דאס וואס דער פראנצויזישער פראנק האט אזוי גענומען פאלען אין פריז אויף דער בירזשע. ווער מען וויל זיך דאס „באדערען" מיט איינעם וואס ווייזט ניט ארויס קיין געשעפטספעהיגקייט און קיין געשעפטס פערשטאנד? די געשעפטס וועלט האט ליעב ברייטע נאטורען, נאטורען וואס האבען א ווייטען קוק, וואס קענען פארגעסען אן דאס געוועזענע און קענען זיך א געהם טאן מיט פרישע כחות צו בויען דאס לעבען איבער דאס ניי.

עס איז דא נאך אן ערקלעהרונג. דער אויסקוק פון דער פראנצויזישער אינדוסטריע איז ווירקליך ניט קיין פרעהליכע. געלד האט דער דורכשניטליכער פראנצויזישער בירגער באשטימט מעהר ווי אירגענד וועלבער דורכשניטליכער בירגער פון אן אנדער לאנד. אבער די אינדוסטריע פון פראנקרייך איז זעהר געפאלען און עס וועט דארפען נעהמען א לאנגע צייט ביז מען וועט זי קענען אויפבויען צוריק. דאס וואלט נאך געווען פון די קלענערע צרות, ווארום אלע לענדער האבען געליטען פון דער מלחמה און די אינדוסטריען פון די איבעריגע לענדער זיינען אויך היבש צושטערט געווארען, ניט אזוי שטארק ווי די פראנצויזישע. די צרה איז אבער מיט די פראנצויזען, וואס זיי האבען זיך פארשולדיגט זעהר פיעל ביי די עלליים און אויף אויפצובויען זייער אינדוסטריע וועלען זיי ווידער מוזען אנקומען צו גרויסע קרעדיטען ביי די עלליים. פראנקרייך דארף האבען א סך רויהע מאטעריאלען און דאס וועט זי מוזען קריגען פון אמעריקא און פון ענגלאנד אויף בארג. זי דארף אויך האבען א סך מאשינען און דאס וועט זי אויך מוזען קריגען אויף בארג פון די עלליים. זי וועט זיך אזוי פארשולדיגען נאך מעהר און אזוי ווי מען האט ניט קיין גרויסען צוטרויען צו איהרע פעהיגקייטען, ווערט זי באטראכט אלס זעהר ניט קיין ראיעלער בעל חוב, און ווען עס הויבט אן פאלען דער קרעדיט פון א לאנד לאזט זיך דאס אויס פריהער פאר אלץ צו דעם געלד ווערטה פון דעם לאנד און דער פראנק האט דארום געמוזט פאלען אין פריז.

איינער פון די אמעריקאנער קארעספאנדענטען האט טאקע ניט לאנג אנגעוויזען אין זיינער א קארעספאנדענץ אז פאר אמעריקא און ענגלאנד איז די פראבלעם וועגען פראנקרייך די ערגסטע און די שווערסטע פראבלעם. שווערע ווי אלע אנדערע פראגען וואס זיינען פארבונדען מיט דעם פריעדען. עס איז אן אפענער סוד, אז אמעריקא און ענגלאנד האבען סוד, אז אמעריקא און ענגלאנד וועלען זיין די וואס וועלען מוזען שטעלען פראנקרייך אויף די פיס. און ווי אזוי צו שטעלען דאס דאזיגע לאנד אויף די פיס איז א הארבע פראגע, וואס מען קען דאס ניט אזוי לייכט פארענטפערען. בארגען נאך מעהר געלד איז דאך קיין חכמה ניט. גאראנטירען פאר א לאנד וואס האלט דערוויל יעדענפאלס ביי באנקראט איז אויך קיין גרויסע חכמה ניט. טאן מוז מען דאס, מען קען דאך ניט לאזען פראנקרייך פאלען, אבער מען ווייסט ניט ווי אזוי מען קען אין איהר אריינבלאזען א ניי לעבען.

נאך איין סברה ווערט אנגעגעבען, אבער דיעזע ליגט זיך ניט אין גאנצען אויפ'ן שכל. דיעזע סברה איז, אז מען האט אומיסטנע גענומען ווארפען דעם פרייז פון דעם פראנק אום די פיהרער פון פראנקרייך זאלען זיך א ביסעל באדענקען און קומען א ביסעל צום שכל, די געשעפטס וועלט פון אמעריקא און פון ענגלאנד זיינען זעהר אין כעס אויף די פיהרער פון פראנקרייך, וואס זיי שטערען דעם באלדיגען שלום. און זיי האבען באשלאסען צו ווארפען דעם פראנק אזוי לאנג ביז וואנען די דאזיגע פיהרער וועלען איינזעהען, אז וועהרענד זיי שטראפען אויגענבליקליך דייטשלאנד, שטערען זיי אלע לענדער צו קומען צו זיך.

די דאזיגע סברה, אז דער פאל פון דעם פראנצויזישען פראנק איז א מין שטראף פאר די פיהרער פון פראנקרייך, איז ארויסגעזאגט געווארען פון א גאנץ אנגעזעהענער ניו יארקער ענגלישער צייטונג, אבער מען האט עס אפיציעל אבגעלייקענט אלס ניט ריכטיג און אלס אזעלכעס וואס איז גאר אונמעגליך.

דאס אידישע לעבען אין רוסלאנ[ד]

א ספעציעל באריכט פאר דאס קאפענהאגענער ציוניסט[ישע] ביורא

פעטראגראד, ענדע פעברואר 1919.

זייט נאוועמבער 1918 זיינען מיר פאלשטענדיג אפגעשניטען פון דער גאנצער וועלט. א געשלאסענעם בוך איז פאר אונז די אידישע וועלט אין אייראפא און אמעריקא. א פרעסע האבען מיר בלויז אן אפיציעלע; קיין נישט־באלשעוויסטישע צייטונגען עקזיסטירען נישט פון לאנג אן, די מאגערע נייעס וואס מיר געפינען אין דער אפיציעלער פרעסע קומען אויך מיט א גרויסער פארשפעטיגונג: אפילו וועגען לעמבערגער פאגראם האבען מיר זיך ערשט אין דריי וואכען ארום דערוואוסט. בכלל ווערען אונז באקאנט אידישע נייעס א דאנק דער ענגלישער פונקציי טעלעגראף סטאנציע אין קארנארוואנע. אזוי ארום האבען מיר זיך דערוואוסט וועגען דער ציוניסטישער לאנדאנער קאנפערענץ, די לאגע פון דער פאלעסטינא פראגע אויפ'ן פרידענס קאנגרעס און אנדערע, אבער די אפיציעלע רעסע דרוקט זעלטען אט די נאכריכטען. און וואס פאר א באדייטונג עס האט פאר אונז יעדע נאכריכט וועגען אידישען לעבען. ברויכען מיר אייך ניט צו דערצעהלען! קיינמאל נישט. אזוי ווי היינט האבען מיר דערפיהלט דעם אמת פון שפריך ווארט: וויסען איז א מאכט!

דער הויפט אומגליק פון אונזער לעבען איז—דער הונגער, פון וועלכען אמשווערסטען ליידען די אידישע מיטעלשטאנד קלאסען און די ארימערע קלאסען. היינט צו טאג זיינען אין פעטראגראד 50.000 אידען מען אנטלויפט פון פעטראגראד, מאסענווייז. דאס האט געבראכט צו א שווערען קריזיס אין קהלה לעבען. ס'איז איצט א פראגע פון זיין אדער נישט זיין. נישט האבענדיג קיינע מיטלען האט די קהלה געשלאסען פילע וויכטיגע אינסטיטוציאנען סיי עקאנאמישע און סיי קולטורעלע, מען האט געמוזט פאבזאגען א גרויסע צאהל פון קהלה פערזאנאל, וואס האט נאך פארגרעסערט די ארמעע פון ארבייטסלאזע. פון צייט צו צייט באקומען מיר שטיצע, אבער עס קלעקט ניט אפילו אויף צו פארגרינגערען א טי[ל] דער נויט. מיר האבען באקומען פו[ן] ריקאנישען דזשאינט דיסטריבושא[ן] מיטעט פאר היזיגען הילפס קאמ[יטעט] (פארזיצענדער שליאזבערג) 50.000 לאר. אבער, ווי געזאגט, איז עס זעהר וועניג. מיט צוויי וואכען האט די קהלה ארויסגעלאזען א פא[ר] פעלטען אויפרוף צו דער אידישער [באו]פעלקערונג אין וועלכען צווישען אנד[ערע] ווערט געזאגט — דער אונטערגאנ[ג] דער קהלה וועט באדייטען א פארני[כטונג] פון דעם שטארקסטען לעבענס צווייג רוסישען אידענטום. עס וועט זיין די [...] פון אידישען געזעלשאפטליכען לעב[ען] אומגליק וואס מען וועט קיינמאל קענען פארריכטען. ברידער — אי[ר] קומט צו הילף דער קהלה, וועלכע [...] האט אליין אויסגעקליבען! מיר [...] א נט איבער א שווערען פינאנציעל[ען] זיס. די קהלה איז אהן מיטלען א[...] נישט אויסהאלטען די רעליגיעזע, [קולטו]רעלע און פילאנטראפישע אינסטיטו[ציעס] ס'איז דא נור איין מעגליכקייט [...] קען ראטעווען די קהלה: זעלבסט־ טייער — עס מוז יעדער געזאגט ו[...] אז ביי דעם בעסטען ווילען פון דע[ר] [באו]פעלקערונג איז פאר איהר נישט מ[עגליך] קומען צו הילף: די רייכע קלאסען [...] אנג אין אוקראאינע, קרים אדער סיביר. אפשר וועלען איינצעלנע [...] שען צוזאמענלויפען און אפגעבענדי[ג] [...] עט פארמעגנס ראטעווען די קהלה. [דאס] רוסישע אידענטום האט שוין פיעל [...] ארויסגעוויזען איהר מקריב זיין זיך [...] מיר ווילען האפען, אז זי וועט עס [...] נאך איין מאהל.

תמיד, אין די שווערסטע טע[...] זייער עקזיסטענץ האבען די רוסיש[ע] [אי]דען ארויסגעוויזען דעם וואונדער־ גייסט פון אונזער נאציאן אין [...] קראפט. אויך איצט געהט מען אן [...] ער גרויסער קולטורעלער ארבייט. ג[...]

(פארזעצונג אויף פיידזש 5)

באלאנסירט אים אייערע קינדערס געזונט

אין פריהלינגס צייט, מעהר איידער אין וועלכער עס איז אנ־דער צייט, מוזען קינדער האבען א גוט באלאנסירטע שפייז.

אמת'ע שפייז באפעסטיגט די קינדער געגען די ענדערונגען אינ'ם פריהלינג וועטער

וואס איז ריכטיגע שפייז ?

עס איז ריינע שפייז--עס איז א שפייז וועלכע ווערט לייכט פארדייהעט־־עס איז א שפייז וועלכעס גיט די עלעמענטען פון נארהאפטיגקייט אין א באלאנסירענדע פראפארציע עס איז א שפייז וועלכע גיט באלדיגע זעטיקייט

אייער אייגענער דאקטאר וועט אייך זאגען אז מילך איז דער נאטורס בעסטע שפייז, מיט וועלכער איהר קענט אויפהאלטען אייערע קינדער אין בעסטען געזונט צושטאנד דורך דער פריהלינג צייט דורך געבען זוי אזוי פיעל מילך וויפיעל נאר מעגליך.

יעצט איז די צייט צו פארטאפלען אייער געוועהנליך מילך פאראט.

פראבירט ניט צו מאכען אז א פיינט זאל טון די פליכט פון א קווארט

גיט עקסטרא מילך מיט סיראלס, אין פודינג, אין קריעמד פרוכט, אלס א געטראנק ביי די מאהלצייטען און צווישען די מאהלצייטען.

און זעהט איהר זאלט באקומען פארמערס דיירי מילך, פעטע ריינע מילך פריש פון קאנטרי, גוטע געזונטע מילך פון דער וואנדערבארסטע דיירי אין אמעריקא.

THE FARMERS' DAIRY
וואלמער ראוד און ברידזשמאן סטריט.

טעלעפאן הילקרעסט 4400
מאכט אייך עקסטרא איינשפארונג
קויפט טיקעטס
14 פאר $1.